

THẦY NĂM NHỊ VỊ VÕ SƯ ĐÃ ĐEM MÔN VÕ LÂM TÂN KHÁNH BÀ TRÀ RA TỨ PHƯƠNG

■ HỒ TƯỜNG (*)

Suốt một thời gian dài trong khoảng những năm đầu thế kỷ XX, các thầy võ và các học trò ưu tú nhất của vùng Tân Khánh (nay là phường Tân Phước Khánh, thị xã Tân Uyên, tỉnh Bình Dương), ngày đêm siêng năng tập luyện, với mộng trở thành một người hữu danh trong xóm làng.

Thời kỳ ấy, chưa có ai có được sự tính toán đem tài ba của mình thi thố nơi đất khách để học thêm cái hay, cái lạ, bởi cái danh vọng nơi quê cha đất tổ đã đủ sức làm cho họ thỏa mãn. Và cũng vì lẽ đó, một người đầu tiên ra đi, đem chuông rung khắp miền Hậu giang - Lục tỉnh được thành công mỹ mãn. Một người mà các bậc võ sư ở Tân Khánh coi như... một kẻ vô danh tiểu tốt, vì họ không thấy kẻ ấy thi thố võ nghệ tại địa phương, sau khi thọ giáo một thời gian với thầy Hai Ất - bậc danh sư nức tiếng đả hổ của Làng võ Tân Khánh.

Đó là ông Đỗ Văn Mạnh, tức là thầy Năm Nhị. Tài nghệ thầy Năm Nhị tuyệt luân như thế, nhưng ông còn học võ với ai nữa không? Chính con thầy Năm Nhị là ông Tư Kênh (cháu thầy Năm Nhị là ông Hai Càng, hiện vẫn còn khỏe, sống tại xã đảo Long Sơn, thành phố Vũng Tàu, tỉnh Bà Rịa Vũng Tàu mà võ sư Hồ Tường đã từng giáp mặt) cũng chỉ biết mang mán rằng Tân phụ của ông đã thọ giáo thêm về võ học với hai đạo sĩ ẩn danh trong rừng miệt Đồng Môn (tỉnh Biên Hòa cũ). Nghe đâu, hai đạo sĩ đó, ngoài sự lão thông thập bát ban võ nghệ, còn biết đến cả quá khứ, vị lai (tức tướng số).

Thầy Năm Nhị bất ngờ gặp được hai vị tôn sư trong lúc đốn củi. Hai vị này xem tướng Năm Nhị rồi cho thọ giáo. Đầu tiên, người em truyền dạy đủ các món binh khí, rồi đến người anh chỉ vẽ thêm. Hai thầy tận lực dạy có một trò nên sự học hỏi của thầy Năm Nhị đã đạt đến mức cao siêu.

Suốt đời, thầy Năm Nhị đã không bị khuất phục trước một địch thủ nào. Người ta nói rằng thầy Năm Nhị luyện đường thương của thánh thần truyền thụ vì luôn luôn địch thủ sấp chiến với ông không khi nào thủ nổi ba hiệp. Một hiệp đầu, ông đã “liên đả tam thương” phá bộ thượng, bộ trung và bộ hạ. Tài tình hơn nữa, trước khi đánh đâu, ông còn cho địch thủ biết trước để giữ mình! Vì vậy, tiếng tăm của ông vang dậy, anh hùng bốn phương đều sát rạt kính nể. Khắp cả hai miền Đông, Tây Nam phần (tức Đông Nam Bộ và Tây Nam Bộ ngày nay) đều có rất nhiều học trò của ông.

Theo lời của ông Hai Càng (cháu nội của ông Năm Nhị), trở lại nhà sau năm tháng ròng rã trau luyện võ nghệ, thầy Năm Nhị muốn dạo khắp chốn giang hồ võ lâm cho thỏa lòng khao khát. Nhưng vì thấy cảnh nhà đơn chiếc, không thể lấy mất làm nương được. Thầy Năm Nhị bèn nghĩ cách để tiêu thụ các món nông sản mà gia đình trồng tía được, vừa không phụ lời ao ước của thầy dạy, ông thuê ghe và vài người bạn chớ lá thuốc xuống miền Lục Tỉnh.

(*) Tiến sĩ, giảng viên Trường đại học Công Nghiệp TP.HCM. Võ sư truyền nhân môn Võ Lâm Tân Khánh Bà Trà
- Email: vosuhotuong56@gmail.com

Thầy Năm Nhị là người đầu tiên ở vùng Tân Khánh đi lưu lạc tứ xứ gặp kẻ tài ba thì thử sức, gặp hiền đồ thì thâm nhận. Trong lúc tầm tiếng của ông nổi lên như cồn ở Lục Tỉnh thì các học trò ưu tú của ông Ất (người thầy đầu tiên của ông Năm Nhị), ông Giá, ông Đước mới bắt đầu bước chân ra khỏi cổng làng. Bởi lẽ lớp sau này có rất nhiều võ sinh tài ba, muốn cho danh tiếng không bị chôn vùi trong vùng hẻo lánh hoang dã, họ mới buông chân khắp miền Hậu giang - Lục tỉnh nhưng họ đã thất bại chưa cay mà ra đời sau ông Năm Nhị, một kẻ mà ngày trước ở quê nhà họ xem thường.

Vừa bước chân đến đất khách, nghe tên thầy Năm Nhị vang dậy, dân biết võ ở địa phương đã bùm miệng cười thắm. Không cần suy nghĩ, họ hách dịch khoe khoang trước đệ tử của thầy Năm Nhị rằng sự học của họ gặp mười thầy Năm Nhị...

Tuy nhiên, qua những trận thử nghề thầy võ, giới hâm mộ võ thuật ở các địa phương mới thấy được tài nghệ thực sự của thầy Năm Nhị, tất cả đều lần lượt bị khuất phục trước ngọn roi (thường gọi là trường thương) của thầy Năm Nhị, để rồi hầu hết đều đã bái sư với thầy Năm Nhị. Từ đó, danh tiếng của xứ võ Tân Khánh - Bà Trà càng vang dội bốn phương một thời.

Trong thực tế, qua giai thoại kể trên, chúng ta thấy có sự mâu thuẫn giữa thầy Năm Nhị và các thầy võ ở làng võ Tân Khánh. Nhưng phải nói rằng chính sự truyền bá môn Võ Lâm Tân Khánh Bà Trà xuống

đồng bằng sông Cửu Long mà bài Mười thế roi đầu nằm lòng của dân võ Tân Khánh đã được giới mộ điệu miền Tây sông nước nối dài thêm thành 15 thế.

Trước hết, đây là Mười thế roi đầu của Tân Khánh: “Thứ nhứt hoành đả hỏa xa, Thứ hai phù phóng, thứ ba roi hoành. Thứ tư phục hổ tan tành, Thứ năm xà địa giữ mình cho xinh. Thứ sáu là roi đàn lèo, Thứ bảy hồi mã, đừng theo mà lắm. Thứ tám phục hổ đạt trùng, Thứ chín bát tự, thứ mười đâm nôi”.

Thế nhưng qua nghiên cứu, sưu tầm, chúng tôi, vốn là truyền nhân của môn Võ Lâm Tân Khánh Bà Trà, đã tìm thêm được từ những bậc cao niên giỏi võ ở đồng bằng sông Cửu Long cung cấp thêm năm thế roi nổi tiếp mười thế roi truyền thống của Võ Tân Khánh, đó là: “Mười một: thế lưỡng đoạn côn, Mười hai xà địa đánh đồn trở ra. Mười ba thế ngọn hỏa xa, Mười bốn Lữ Vọng quất qua nhảy liên. Mười lăm bái tổ vện tuyến đôi bên”. Mấy cụ nói rằng hình như chính thầy Năm Nhị đã nói thêm năm thế xuất phát từ kinh nghiệm bao năm chiến trường của bản thân thầy.

Ngoài ra, còn nhiều bài bản quen thuộc khác của Làng võ Tân Khánh - Bà Trà cũng được vang xa khắp địa phương, như: bài quyền Đồng Nhị, bài côn Tấn Nhứt...

Do đó, có thể nói rằng, thầy Năm Nhị - Đỗ Văn Mạnh đã có công lớn trong việc truyền bá môn Võ Lâm Tân Khánh Bà Trà ra tứ phương trong những năm đầu thế kỷ XX./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Hoài Phong (1971), *Tự học Võ Tân Khánh*, Nhà xuất bản Tân Khánh, tỉnh Gia Định.
- Từ Thiện Hồ Văn Lành, Hồ Tường (1989), *Võ thuật phái Tân Khánh*, Nhà xuất bản Sông Bé, tỉnh Sông Bé.
- Hồ Sơn Diệp, Hồ Tường (2011), *Võ thuật Tân Khánh Bà Trà - Bình Dương*, Nhà xuất bản Lao Động và Bảo tàng tỉnh Bình Dương ấn hành.
- Tư liệu nghiên cứu điền dã của võ sư Hồ Tường (viết tay)